

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 09 grudnia 2021 r.

Znak sprawy: DHZ.zch.870.139.2021

**Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP**

Dotyczy: oświadczenia złożonego przez senatora Jerzego Wcisłę podczas 32. posiedzenia Senatu RP w dniu 29 października 2021 r.

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z oświadczeniem złożonym przez senatora Jerzego Wcisłę podczas 32. posiedzenia Senatu RP w dniu 29 października 2021 r. uprzejmie informuję, co następuje.

- 1. Czy rząd przygotowuje plan pomocowy dla województwa warmińsko-mazurskiego?**
- 2. Jak szybko producenci trzody chlewnej i drobiu mogą spodziewać się uruchomienia środków z budżetu państwa?**

Trudna sytuacja w sektorze trzody chlewnej jest wynikiem wielu nakładających się na siebie niekorzystnych czynników, stąd też resort rolnictwa podejmuje działania o szerokim spektrum, w tym mające na celu odbudowę sektora trzody chlewnej.

Przykładem takich działań są:

- Pomoc na inwestycje w bioasekurację gospodarstw. Wsparcie jest realizowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020). Ostatni nabór wniosków odbywał się od 28 września do 26 listopada 2021 r.
- Pomoc na wyrównanie kwoty dochodu uzyskanej ze sprzedaży świń w poszczególnych kwartałach od IV kwartału 2020 r. w porównaniu do średniego dochodu uzyskiwanego z produkcji świń w analogicznym okresie w trzech ostatnich latach lub trzech latach z okresu pięcioletniego, po odjęciu roku z najwyższymi i najniższymi dochodami – dla

producentów rolnych, prowadzący chów lub hodowlę świń na obszarze objętym ASF. Ostatni nabór odbywał się w terminie od 28 sierpnia do 30 listopada 2021 r.

3. Nieoprocentowane pożyczki na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych dla producentów rolnych prowadzący chów lub hodowlę świń na obszarach z ograniczeniami w związku z ASF. Pomoc realizowana w sposób ciągły.
4. Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych na określone cele dla producentów rolnych, którzy w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem ASF zaprzestali produkcji. Pomoc realizowana w sposób ciągły, jest uruchamiana w ramach ogólnej kwoty na dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych.
5. Pomoc na bieżące środki służące bioasekuracji gospodarstw o charakterze pomocy de minimis w rolnictwie na refundację 50% wydatków poniesionych w danym roku kalendarzowym. Ostatni nabór wniosków był realizowany od 6 do 27 sierpnia 2021 r.
6. Pomoc dla producentów świń którzy zaprzestali produkcji w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa przy wystąpieniu ASF.

W 2022 r. planowana jest także kolejna forma pomocy dla producentów świń w postaci wsparcia dla hodowców loch i producentów prosiąt. Pomoc będzie udzielana na wniosek producenta rolnego składany do biura powiatowego ARiMR od 1 do 30 kwietnia 2022 r. Pomoc będzie wypłacana do 30 czerwca 2022 r. Wniosek będzie prosty i będzie zawierał podstawowe informacje o producencie rolnym i jego gospodarstwie takie jak:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres producenta świń ubiegającego się o pomoc;
- 2) numer identyfikacyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) producenta świń ubiegającego się o pomoc, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających numeru PESEL - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- 3) oświadczenie producenta świń ubiegającego się o pomoc:
  - a. oświadczenie o zgłoszeniu do 15 kwietnia 2022 r. oznakowania świń urodzonych od 15 listopada 2021 do 31 marca 2022 r.,
  - b. oświadczenie o zagrożeniu utratą płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi epidemią COVID-19.

Z kolei wypłaty odszkodowań z tytułu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt realizowane są z puli środków przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt określonej w ustawie budżetowej na określony rok kalendarzowy. W 2021 roku na działania te (w tym na wypłaty odszkodowań dla hodowców w zakresie grypy), zostały wskazane w budżecie państwa środki z dwóch źródeł:

- w części 85 ustawy budżetowej są to środki przypisane bezpośrednio do budżetów wojewodów,
- w części 83 ustawy budżetowej są to środki z rezerwy celowej.

Wypłata odszkodowań wiąże się ze spełnieniem wymogów i zasad przyznawania tych odszkodowań, określonych w art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020, poz. 1421) oraz jest możliwa po zakończeniu przez powiatowego lekarza weterynarii postępowania administracyjnego rozstrzygającego kwestie przyznania tego odszkodowania. W województwie warmińsko-mazurskim w 2021 r. stwierdzono 18 ognisk ASF u świń. Wypłacono odszkodowania na kwotę 3 412 065 zł¹. Do wypłaty pozostają środki dla 2 gospodarstw w kwocie 1 329 882 zł. Środki te zostały zabezpieczone w budżecie Powiatowego Lekarza Weterynarii i zostaną wypłacone po zakończeniu procedur administracyjnych i wydaniu przez PLW decyzji o wypłacie odszkodowania. W województwie warmińsko-mazurskim do dnia 23 listopada br. stwierdzono także 36 ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków u drobiu. Wypłacono odszkodowania w 32 ogniskach na kwotę 41 048 665 zł. Zakończono proces wypłaty wszystkich odszkodowań do ogniska 2021/339. W przypadku 4 ognisk, ze względu na uchybienia stwierdzone podczas dochodzenia epizootycznego, odstąpiono od przeprowadzania szacowania i wypłaty odszkodowania.

1 października 2021 r. Prezydent RP podpisał nowelizację ustawy budżetowej na 2021 r. (Dz.U. 2021 poz. 1900). Nowelizacja ta zwiększyła budżety wojewódzkich i powiatowych jednostek inspekcji weterynaryjnej o dodatkowe środki niezbędne m.in. na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym grypy ptaków (HPAI) i ASF u świń. W związku z powyższym, w przypadku tych ognisk HPAI oraz ASF u świń, gdzie zostały wystawione decyzje o wypłacie odszkodowań, środki te zostały wypłacone.

---

¹ Kwota odszkodowania dotyczy łącznie 33 gospodarstw, gdzie stwierdzono ogniska ASF oraz innych gospodarstw, w których uśmiercono świny w ramach zwalczania choroby.

3. Czy Pan Minister śledzi sytuację związaną z ASF i ptasią grypą w warmińsko-mazurskim?

Resort rolnictwa stale monitoruje zagadnienia związane ze zapobieganiem i zwalczaniem ASF oraz grypy ptaków w Polsce. Główny Lekarz Weterynarii na bieżąco przekazuje informacje dotyczące aktualnej sytuacji epizootycznej w kraju, w tym odnośnie do ASF i grypy ptaków, a adekwatne działania w tym zakresie są realizowane w sposób systematyczny. Wsparcie naukowe zapewnia natomiast Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach – wiodący krajowy ośrodek zajmujący się tematyką zdrowia zwierząt. Ponadto, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest w stałym kontakcie z przedstawicielami sektora wieprzowiny.

Doceniając fundamentalne znaczenie polskiego rolnictwa, jako podstawy bezpieczeństwa żywnościowego Polski, 2 września br. odbyło się spotkanie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z organizacjami rolniczymi, w którym brał udział Prezes Rady Ministrów Pan Mateusz Morawiecki. Podczas spotkania z rolnikami i organizacjami rolniczymi rozmawiano m.in. o walce z afrykańskim pomorem świń. Podobne spotkania z rolnikami z udziałem Pana Premiera i Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi były realizowane także uprzednio w warunkach terenowych.

W spotkaniach na poziomie lokalnym, w miarę istniejących potrzeb i możliwości, uczestniczą także przedstawiciele resortu rolnictwa oraz Głównego Inspektoratu Weterynarii.

Zwracam również uwagę na fakt, że doceniając niebagatelną rolę organizacji rolniczych w kształtowaniu i rozwoju jednego z najważniejszych sektorów gospodarczych w Polsce, jakim jest rolnictwo, na wniosek organizacji rolniczych zrzeszonych w Copa Cogeca, powołano Porozumienie Rolnicze, w ramach którego funkcjonują różne zespoły tematyczne, w tym Zespół stabilizacji i wsparcia rynku mięsa wieprzowego – w tym roku odbyły się 3 spotkania Zespołu (2 lutego, 26 maja i 4 listopada).

Na forum tego Zespołu, poruszane są najistotniejsze tematy dotyczące sektora wieprzowego. Formuła Zespołu zapewnia możliwość współpracy i konstruktywnego dialogu różnych organizacji, w tym reprezentujących rolników utrzymujących świnie i przetwórców wieprzowiny z całej Polski. Przedmiotowe forum jest dogodnym miejscem pozwalającym na omawianie kwestii dotyczących sektora trzody chlewnej.

Jednocześnie należy zauważyć, że w odpowiedzi na pojawiające się zagrożenia epizootyczne w resorcie rolnictwa funkcjonują m.in. Grupa robocza do spraw monitorowania i zwalczania afrykańskiego pomoru świń u dzików (grupą kieruje Minister Klimatu i Środowiska), Grupa Robocza do spraw zintensyfikowania badań naukowych nad wirusem

afrykańskiego pomoru świń oraz Grupa Zadaniowa do spraw zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Stąd też pragnę zapewnić, że resort rolnictwa stale monitoruje sytuację w rolnictwie nie tylko w odniesieniu do ASF czy HPAI, ale również w zakresie możliwych zagrożeń i bieżących trudności wynikających z występowania chorób zakaźnych zwierząt.

4. Dlaczego restrykcje związane z ASF w strefie II dotyczą gospodarstwa oddalone aż o 40 km od stwierdzonych ognisk?

Ustanawianie obszarów objętych ograniczeniami w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF) w państwach członkowskich UE wynika z następujących aktów prawnych UE:

- 1) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/687 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących zapobiegania niektórym chorobom umieszczonym w wykazie oraz ich zwalczania (Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 64, z późn. zm.);
- 2) rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 129 z 15.04.2021, str. 1, z późn. zm.).

W przypadku wystąpienia ogniska ASF u świń na podstawie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/687 wokół ogniska w promieniu co najmniej 3 km ustanawiany jest obszar zapowietrzony, a w promieniu co najmniej 10 km – obszar zagrożony (obejmuje 3 km obszar zapowietrzony). Ograniczenia na tych obszarach obowiązują przez okres 15 dni (obszar zapowietrzony) i 30 dni (obszar zagrożony – w tym również na obszarze zapowietrzonym po upływie 15 dni) od daty przeprowadzenia dezynfekcji wstępnej w ognisku. Zasięg obszarów zapowietrzonego i zagrożonego ustanawiany jest ostatecznie na podstawie aktu prawa miejscowego – rozporządzenia powiatowego lekarza weterynarii lub wojewody.

Ponadto, Komisja Europejska ustanawia regionalizację na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 obejmującą: obszar objęty ograniczeniami I, obszar objęty ograniczeniami II oraz obszar objęty ograniczeniami III. Rozporządzenie to zapewnia podejście oparte na regionalizacji, które należy stosować dodatkowo oprócz środków zwalczania chorób ustanowionych w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2020/687 i zawiera wykaz obszarów objętych ograniczeniami w państwach członkowskich, w których wystąpiły ogniska ASF u świń lub u dzików lub narażonych na ryzyko z powodu bliskości

takich ognisk. Obszary objęte ograniczeniami są zróżnicowane w zależności od sytuacji epidemiologicznej i poziomu ryzyka w następujący sposób:

- obszar objęty ograniczeniami III obejmuje obszary, które charakteryzuje najwyższy poziom ryzyka rozprzestrzeniania się tej choroby i najbardziej dynamiczna sytuacja w zakresie występowania choroby u świń. Zasięg tego obszaru obejmuje co najmniej obszary ustanowione zgodnie z art. 21 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/687 ust. 1 po wystąpieniu ogniska ASF u świń na warunkach określonych w przedmiotowym przepisie, tzn. obszar zapowietrzony i zagrożony wokół ogniska choroby o promieniu minimum 10 km. W zależności od sytuacji epidemiologicznej na danym terenie oraz terenach przyległych zasięg tego obszaru jest odpowiednio modyfikowany;
- obszar objęty ograniczeniami II – ustanawiany po wykryciu ognisk choroby u dzików;
- obszar objęty ograniczeniami I – obszar, na którym choroba nie występuje stanowiący strefę buforową pomiędzy obszarem objętym ograniczeni II lub III a pozostałą wolną częścią kraju.

Obszary te uwzględniane są przez KE w załączniku I rozporządzenia wykonawczego Komisji 2021/605 z uwzględnieniem: ogólnej sytuacji epidemiologicznej w danym państwie członkowskim oraz na terenie poszczególnych jednostek administracyjnych, a także poziomu ryzyka rozprzestrzeniania się ASF na sąsiednie obszary jednostek administracyjnych – na podstawie „Zasad i kryteriów geograficznego definiowania regionalizacji ASF”. Przy określaniu zasięgu danego obszaru brane są także pod uwagę: podział administracyjny, ciągłość terytorialna i geograficzna z terytoriami przyległymi, typologia geograficzna (obecność barier naturalnych i sztucznych) oraz wykonalność wdrożonych środków kontroli.

Zmiany w regionalizacji dotyczą wszystkich państw członkowskich UE, dlatego też dostosowanie wielkości poszczególnych obszarów w załączniku I do ww. rozporządzenia 2021/605 wymaga ze strony Komisji najpierw prowadzenia dialogu z zainteresowanym państwem członkowskim², na którego terytorium koniecznym jest ustalenie obszarów objętych restrykcjami, a następnie propozycja KE poddawana jest pod głosowanie wszystkich państw członkowskich UE.

Ogniska ASF u świń są potwierdzane na terytorium Polski w dość dużych odległościach od siebie, w różnych częściach kraju. Z tego powodu Komisja Europejska od pewnego czasu

---

² W Polsce kompetencje do negocjowania z KE zasięgu poszczególnych obszarów przysługują Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

przyjęła procedowanie zmian w regionalizacji poprzez włączanie w zasięg objętych ograniczeniami całych powiatów, a jedynie w ostateczności - gmin. Wyłącznie dzięki przekazywanej przez polskich ekspertów do KE szczegółowej i przekonującej argumentacji w wielu przypadkach udaje się procedować zmiany obejmujące ostatecznie obszary mniejsze od pierwotnie przewidywanych.

W przypadku województwa warmińsko – mazurskiego proces negocjacji odnośnie do zasięgu obszaru objętego ograniczeniami III był niezwykle trudny. Pierwsze ognisko ASF u świń zostało wykryte w powiecie olsztyńskim, następnie ognisko stwierdzono w powiecie działdowskim, potem kolejno w 2 ogniska w powiatach w woj. mazowieckim (żuromińskim oraz mławskim) sąsiadujących z woj. warmińsko – mazurskim. Następnie ogniska stwierdzono w powiecie ławskim, nowomiejskim oraz ostródzkim. Wszystkie ogniska były oddalone od siebie o kilkadziesiąt km. Taki rozwój sytuacji spowodował zmianę stanowiska KE do zmian zasięgu regionalizacji. Główny Lekarz Weterynarii, który jest właściwy do kontaktów z Komisją Europejską w tych kwestiach, w każdym przypadku czyni starania, aby zmieniane obszary miały jak najmniejszy możliwy zasięg, jednakże nie w każdym przypadku KE przychyliła się do proponowanych przez stronę polską zmian.

Obszary objęte ograniczeniami w państwach członkowskich są regularnie dostosowywane poprzez uwzględnienie dodatkowych czynników ryzyka związanych z lokalną sytuacją epidemiologiczną i jej ewolucją, ale także z historyczną i niedawną obecnością ASF zarówno u dzików, jak i świń domowych. W ostatnim czasie dzięki staraniom Polski w woj. warmińsko-mazurskim uwolnione zostały z zasięgu obszaru objętego ograniczeniami III, gdzie obowiązują najsurowsze restrykcje z powodu ASF, gminy w powiatach: nidzickim, ławskim, olsztyńskim oraz powiat miejski Olsztyn.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Lech Kołakowski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/